

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a cincea)
4 mai 1993¹

Federación de Distribuidores Cinematográficos (Fedicine)
împotriva
Estado Español

[cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată de Tribunal Supremo (Spania)]

„Reglementare națională având ca scop promovarea distribuirii filmelor naționale”

C-17/92

În cauza C-17/92,

având ca obiect o cerere adresată Curții, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, de către Tribunal Supremo, pentru pronunțarea, în litigiul pendinte în fața acestei instanțe, între

Federación de Distribuidores Cinematográficos (Fedicine)

și

Estado Español,

susținut de

Unión de Productores de Cine y Televisión,

intervenient,

a unei hotărâri preliminare privind interpretarea articolelor 30-36, 59 și 92 din Tratatul CEE, precum și a Directivei 63/607/CEE a Consiliului din 15 octombrie 1963 de punere în aplicare a dispozițiilor Programului general pentru eliminarea restricțiilor privind libertatea de a presta servicii în materie de cinematografie (JO 1963, 159, p. 2661), a celei de-a Doua Directive 65/264/CEE a Consiliului din 13 mai 1965 de punere în aplicare a dispozițiilor programelor generale pentru eliminarea restricțiilor privind libertatea de stabilire și libertatea de a presta servicii în materie de cinematografie (JO 1965, 85, p. 1437) și a Acordului General pentru Tarife și Comerț (GATT).

CURTEA (Camera a cincea),

compusă din domnii G. C. Rodríguez Iglesias, președinte de cameră, R. Joliet, J. C. Moitinho de Almeida, F. Grévisse și D. A. O. Edward, judecători,

avocat general: domnul W. Van Gerven

grefier: domnul J.-G. Giraud

¹ Limba de procedură: spaniola.

după examinarea observațiilor scrise prezentate:

– pentru Federación de Distribuidores Cinematográficos, de domnul Manuel Lanchares Larre, Procurador de los Tribunales, și Manuel Villar Arregui, avocat în Baroul din Madrid,

– pentru guvernul spaniol, de domnul Alberto José Navarro González, director general pentru coordonare juridică și instituțională comunitară, și de doamna Gloria Calvo Díaz, *abogado del Estado* din serviciul pentru contenciosul comunitar, în calitate de agenți,

– pentru Comisia Comunităților Europene, de către domnii Pieter Van Nuffel și Daniel Calleja, membri ai serviciului juridic, în calitate de agenți,

având în vedere raportul judecătorului raportor,

după ce a hotărât, în conformitate cu articolul 104 alineatul (4) din Regulamentul de procedură, să nu asculte observațiile orale ale părților,

după ascultarea concluziilor avocatului general, prezentate în ședința din 18 februarie 1993,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prin Ordonanța din 12 decembrie 1991, primită la Curte la 22 ianuarie 1992, Tribunal Supremo, Sala tercera de lo Contencioso-Administrativo (instanța supremă, Camera a treia – contencios administrativ), (denumit în continuare „Tribunal Supremo”) a adresat Curții, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, o întrebare preliminară privind interpretarea dispozițiilor tratatului în vederea aprecierii compatibilității cu legislația comunitară a unei reglementări naționale care condiționează acordarea licențelor pentru dublarea filmelor din țările terțe, în vederea distribuirii lor în Spania, într-o versiune dublată în una din limbile oficiale din Spania, încheierii prealabile, de către întreprinderea de distribuție care solicită o astfel de licență, a unui contract care îi impune să asigure distribuția unui film spaniol.

2 Această întrebare a fost ridicată în cadrul unei acțiuni în contencios administrativ, introdusă de asociația de naționalitate spaniolă, Federación de Distribuidores Cinematográficos (denumită în continuare „Fedicine”), având ca obiect anularea articolului unic din Real Decreto Legislativo 1257/1986, din 13 iunie, de adaptare a Legii din 27 aprilie 1946, precum și a Legii 3/1980 din 10 ianuarie, la normele legislației comunitare, în conformitate cu abilitarea legislativă conferită de Ley de Bases din 27 decembrie 1986 (Boletín Oficial del Estado nr. 153 din 27 iunie 1986, p. 23427, denumit în continuare „Real Decreto Legislativo”)

3 Acest articol unic, care a intrat în vigoare la 1 iulie 1986, este formulat după cum urmează:

„1. Întreprinderile de distribuție constituite legal pot să distribuie liber filmele produse în Comunitate.

2. Întreprinderile respective au, de asemenea, dreptul la maxim patru licențe de dublare a filmelor care provin din țări terțe, într-una din limbile oficiale din Spania, pentru fiecare film spaniol pentru care acestea demonstrează că au încheiat un contract de distribuție în următoarele condiții:

a) prima licență este acordată atunci când Instituto de la Cinematografía y de las Artes Audiovisuales (Institutul pentru Cinematografie și Arte Audiovizuale) a fost informat cu privire la începerea turnării unui film spaniol, pentru care distribuitorul, care solicită licența, a semnat, în prealabil, un contract. Licența respectivă este anulată automat în cazul în care filmul nu este prezentat în vederea aprobării, în termen de 200 de zile de la începutul filmării. Instituto de la Cinematografía y de las Artes Audiovisuales poate să prelungească acest termen, la cererea justificată a persoanelor interesate.

b) A doua, a treia și a patra licență sunt acordate după ce se face dovada că filmul respectiv a generat câștiguri brute de 30, 60 și respectiv 100 milioane PTA.

3. Distribuirea versiunii dublate a unui film care provine dintr-o țară terță necesită obținerea prealabilă a licenței corespunzătoare.”

4 În fața instanței naționale, Fedicine a susținut că Decreto Legislativo reprezenta o măsură protecționistă, restrictivă și discriminatorie, contrară articolelor 30-36, 59 și 92 din Tratatul CEE, precum și Directivei 63/607/CEE a Consiliului din 15 octombrie 1963 de punere în aplicare a dispozițiilor Programului general pentru eliminarea restricțiilor privind libertatea de a presta servicii în materie de cinematografie (JO 1963, 159, p. 2661, denumit în continuare „Program general”), celei de-a Doua Directive 65/264/CEE a Consiliului din 13 mai 1965 de punere în aplicare a dispozițiilor programelor generale pentru eliminarea restricțiilor privind libertatea de stabilire și libertatea de a presta servicii în materie de cinematografie (JO 1965, 85, p. 1437, denumită în continuare „a doua directivă”) și Acordului General pentru Tarife și Comerț (GATT).

5 Tribunal Supremo a considerat că, având în vedere că se ridicase problema interpretării dreptului comunitar și că se reunise în primă și ultimă instanță, avea obligația să adreseze o întrebare preliminară.

6 Acesta a formulat întrebarea respectivă după cum urmează:

„Este compatibilă cu ordinea juridică comunitară o măsură prin care acordarea de licențe pentru dublarea filmelor din țări terțe, în vederea distribuirii lor în Spania, într-o versiune dublată în una din limbile oficiale din Spania, este condiționată de încheierea prealabilă, de către întreprinderea de distribuire care solicită o astfel de licență, a unui contract care îi impune să asigure distribuirea unui film spaniol?”

7 Pentru o prezentare mai detaliată a faptelor din acțiunea principală, a derulării procedurii, precum și a observațiilor scrise ale părților, se face trimitere la raportul de ședință. Aceste elemente din dosar sunt reluate în cele ce urmează numai în măsura în care sunt necesare pentru raționamentul Curții.

8 Cu titlu introductiv, este necesar să se aducă aminte că, în cadrul articolului 177 din Tratatul CEE, Curtea nu se poate pronunța nici nu privire la interpretarea actelor cu putere de lege și a normelor administrative naționale, nici cu privire la conformitatea unor astfel de dispoziții cu dreptul comunitar. Totuși, aceasta îi poate furniza instanței naționale elemente de interpretare care intră sub incidența dreptului comunitar, care îi vor permite soluționarea problemei juridice asupra căreia a fost sesizată. Din dosar reiese că, prin întrebarea adresată, instanța națională dorește să afle dacă normele din tratat referitoare la libertatea de a presta servicii și la libera circulație a mărfurilor trebuie să fie interpretate în sensul că acestea se opun unei reglementări naționale care rezervă acordarea de licențe pentru dublare, într-una din limbile

oficiale naționale, a filmelor care provin din țări terțe, distribuitorilor care se angajează să distribuie filme naționale.

Cu privire la dispozițiile de drept comunitar aplicabile

9 Este necesar, în primul rând, să se stabilească sub incidența căror dispoziții din tratat intră activitatea de distribuire de filme.

10 Din Hotărârea din 6 octombrie 1982, Coditel (262/81, Rec., p. 3381, punctul 11) reiese că exploatarea filmelor în sala de cinema sau printr-un post de televiziune implică faptul că autorul poate să subordoneze autorizării sale orice proiecție publică a operei și că exploatarea comercială a filmelor prin astfel de mijloace, exploatare ce presupune acordarea de licențe de reprezentare, este o activitate care intră sub incidența libertății de a presta servicii.

11 Acest serviciu este, în special, un serviciu pe care producătorii de filme îl furnizează distribuitorilor, permițându-le acestora să efectueze copii ale filmelor lor și să organizeze reprezentații publice pornind de la acestea. Atunci când producătorii și distribuitorii nu sunt stabiliți în același stat membru, acest serviciu are un caracter transfrontalier. În cele din urmă, având în vedere că este evident că distribuitorii restituie producătorilor o parte din veniturile pe care le realizează în cinematografe, acest serviciu este furnizat, de asemenea, contra unei remunerații în sensul articolului 60 din tratat.

12 Pe baza acestor considerații rezultă că problemele ridicate de instanța națională trebuie să fie analizate din perspectiva articolului 59 din tratat.

Cu privire la libertatea de a presta servicii

13 În ceea ce privește articolul 59, rezultă din jurisprudența constantă a Curții (a se vedea, în special, Hotărârile din 25 iulie 1991, *Collectieve Antennevoorziening Gouda*, punctul 10, C-288/89, Rec., p. I-4007, și *Comisia/Țările de Jos*, punctul 14, C-353/89, Rec., p. I-4069) că libertatea de a presta servicii implică, în special, eliminarea oricărei discriminări a prestatorului pe criteriul naționalității sale sau a faptului că s-a stabilit într-un alt stat membru decât cel în care serviciul trebuie să fie prestat.

14 În această privință, este necesar să se observe că, legând acordarea de licențe pentru dublarea filmelor care provin din țări terțe de turnarea și distribuirea filmelor spaniole, *Real Decreto Legislativo* avantajează producătorii acestor filme, în raport cu producătorii stabiliți în alte state membre, care doresc să își distribuie filmele în Spania.

15 Din informațiile furnizate de Comisie rezultă că, în materie de cinematografie, publicul spaniol preferă, în mare măsură, filmele din țările terțe, în special cele care provin din Statele Unite ale Americii, atunci când sunt dublate într-una din limbile oficiale ale Spaniei. Or, *Real Decreto Legislativo* leagă acordarea de licențe pentru dublarea acestor filme de obligația de a distribui un film spaniol. Astfel, acesta privilegiază producătorii de filme naționali, în raport cu producătorii de filme stabiliți în celelalte state membre, având în vedere că primii au garanția că filmele lor vor fi distribuite și vor beneficia de veniturile corespunzătoare, în vreme ce ultimii depind exclusiv de alegerea distribuitorilor spanioli. Această obligație are, prin urmare, un efect protector în favoarea întreprinderilor care produc filme spaniole și defavorizează, în aceeași măsură, întreprinderile de același tip, stabilite în alte state membre. Dat fiind că producătorii de filme din alte state membre sunt, astfel, privați de avantajul acordat producătorilor de filme spaniole, această restricție prezintă un caracter discriminatoriu.

16 Or, astfel cum s-a pronunțat Curtea în Hotărârile sale din 26 aprilie 1988, Bond Van Adverteerders, (352/85, Rec., p. 2085, punctele 32-34), și din 25 iulie 1991, Collectieve Antennevoorziening Gouda (punctul 10) și Comisia/Țările de Jos (punctul 15), citate anterior, reglementările naționale, care nu se aplică, fără distincție, prestărilor de servicii, indiferent de originea lor, sunt compatibile cu dreptul comunitar numai în măsura în care pot intra în domeniul de aplicare a unei derogări exprese, precum articolul 56 din tratat, la care face trimitere articolul 66. Din aceste hotărâri reiese, de asemenea, că obiectivele de natură economică nu pot constitui motive de ordine publică în sensul acestui articol.

17 Real Decreto Legislativo urmărește, fără îndoială, un astfel de obiectiv economic, deoarece, urmărind să garanteze distribuirea unui număr mare de filme naționale, reușește să le asigure producătorilor acestor filme suficiente venituri.

18 Cu toate acestea, guvernul spaniol susține că Real Decreto Legislativo urmărește un obiectiv cultural, și anume, acela de a proteja producția cinematografică națională.

19 Acest argument nu poate fi reținut.

20 În afara faptului că politica culturală nu figurează în rândul justificărilor prevăzute de articolul 56, este necesar să se observe că Real Decreto Legislativo favorizează distribuirea de filme naționale, indiferent de conținutul sau calitatea acestora.

21 În aceste condiții, este necesar să se concluzioneze că legătura dintre acordarea de licențe pentru dublarea filmelor care provin din țări terțe și distribuirea de filme naționale urmărește un obiectiv de natură pur economică, care nu constituie un motiv de ordine publică în sensul articolului 56 din tratat.

22 Prin urmare, este necesar să i se răspundă instanței naționale că dispozițiile tratatului referitoare la libertatea de a presta servicii trebuie să fie interpretate în sensul că acestea se opun unei reglementări naționale care rezervă acordarea de licențe pentru dublare, în una din limbile oficiale naționale, a filmelor care provin din țări terțe, distribuitorilor care se angajează să distribuie filme naționale.

Cu privire la cheltuielile de judecată

23 Cheltuielile efectuate de către guvernul spaniol și de către Comisia Comunităților Europene, care au prezentat observații Curții, nu pot face obiectul unei rambursări. Întrucât procedura are, în raport cu părțile în acțiunea principală, un caracter incidental față de procedura din fața instanței naționale, este de competența acestei instanțe să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată.

Pentru aceste motive,

CURTEA (Camera a cincea),

pronunțându-se cu privire la întrebarea adresată de către Tribunal Supremo, prin Ordonanța din 12 decembrie 1991, hotărăște:

Dispozițiile tratatului referitoare la libertatea de a presta servicii trebuie să fie interpretate în sensul că acestea se opun unei reglementări naționale care rezervă

acordarea de licențe pentru dublare, în una din limbile oficiale naționale, a filmelor care provin din țări terțe, distribuitorilor care se angajează să distribuie filme naționale.

Rodríguez Iglesias
Moitinho de Almeida

Grévisse

Joliet
Edward

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, 4 mai 1993.

Grefier
J.-G. Giraud

Președintele Camerei a cincea
G. C. Rodríguez Iglesias